

Dosarul nr. 2ra-914/2018

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: L. Lupașco)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai)

DECIZIE

04 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „Asito”
Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe
Prepelița împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe
Acțiuni cu privire la încasarea diferenței de salariu, a plății suplimentare pentru
întârziere la achitarea salariului, a prejudiciului moral și recuperarea cheltuielilor
pentru asistență juridică,

împotriva deciziei din 14 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău prin care
a fost admis apelul declarat de către Gheorghe Prepelița, casată hotărârea din 26
aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 03 februarie 2017 Gheorghe Prepelița s-a adresat cu cerere de chemare în
judecată împotriva CIA „Asito” SA cu privire la încasarea diferenței de salariu, a
plății suplimentare pentru întârziere la achitarea salariului, a prejudiciului moral și
recuperarea cheltuielilor pentru asistență juridică.

În motivarea acțiunii a menționat că la 30 aprilie 2004, a încheiat cu CIA
„ASITO” SA contractul individual de muncă nr. 1-1/75, potrivit căruia a fost
angajat în funcția de manager adjunct al secției regularizare a daunelor în asigurări
de sănătate, viață și accidente a departamentului regularizare a daunelor.

A susținut că la 18 decembrie 2008 între părți a fost semnat acordul
suplimentar la contractul individual de muncă, conform căruia, începând cu 01
ianuarie 2009, cuantumul salariului atribuit funcției salariatului a constituit un
comision în mărime de 0,064 % din volumul încasărilor efective pe luna
gestionară, care urmau a fi calculate în conformitate cu Regulamentul cu privire la
remunerarea specialiștilor Aparatului Executiv al Companiei.

Însă, în pofida acestui fapt, începând cu luna iunie 2013 și până la 31 iulie

2014, mărimea salariului achitat reclamantului a fost inferioară celor care urmau a fi calculate în conformitate cu contractul individual de muncă și acordul suplimentar menționat.

A relatat că la 17 ianuarie 2017 s-a adresat către CIA „Asito” SA cu cerere prealabilă, prin care a solicitat achitarea diferenței de salariu, a penalității și a prejudiciul moral.

Prin răspunsul nr. 01/1-71 din 30 ianuarie 2017 angajatorul a respins cererea prealabilă, motivând că salariul a fost achitat în corespundere cu acordurile adiționale la contractul individual de muncă și Regulamentul cu privire la remunerarea specialiștilor Aparatului Executiv al Companiei.

Reclamantul nefiind de acord cu răspunsul primit, s-a adresat cu cereri către angajator privind eliberarea informației și actelor la care face trimitere acesta în Răspunsul din 30 ianuarie 2017, însă nu a primit răspuns.

Astfel, a afirmat că pârâtul într-un mod eronat a calculat salariul pentru perioada 01 februarie 2014 – 31 iulie 2014, iar conform prevederile art. 330 alin. (1) Codul muncii, se consideră îndreptățit de a pretinde de la pârât penalitatea pentru fiecare zi de întârziere, deoarece, activitatea sa a fost și este una stresantă, a trăit un sentiment de deznădejde și a suferit într-o măsură mai mare de anxietate și depresie. Consideră că aceste fapte se datorează ilegalității din partea angajatorului, care unilateral a micșorat salariul de funcție, fără a respecta drepturile fundamentale ale salariatului, din care motiv solicită încasarea prejudiciului moral în mărime de 30 000 de lei.

Reclamantul a solicitat încasarea diferenței de salariu pentru perioada 01 februarie 2014 – 31 iulie 2014 în mărime de 47 445, 52 de lei, a plății suplimentare pentru întârziere la achitarea salariului în sumă de 46 108, 32 de lei, a prejudiciului moral în mărime de 30 000 de lei și recuperarea cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 6 000 de lei.

La 27 martie 2017 CIA „Asito” SA a depus referință prin care a solicitat respingerea acțiunii ca neântemeiată și tardivă și dispunerea recuperării cheltuielilor pentru asistența juridică din contul lui Gheorghe Prepeșița în beneficiul CIA „Asito” SA.

Prin hotărârea din 26 aprilie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Prepeșița împotriva CIA „Asito” SA cu privire la încasarea diferenței de salariu, a plății suplimentare pentru întârziere la achitarea salariului, a prejudiciului moral și recuperarea cheltuielilor pentru asistență juridică. A fost respinsă și cererea CIA „Asito” SA împotriva lui Gheorghe Prepeșița cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru asistență juridică.

La 24 mai 2017 Gheorghe Prepeșița a depus apel împotriva hotărârii din 26 aprilie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017 a fost admis apelul declarat de către Gheorghe Prepeșița, casată hotărârii din 26 aprilie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii; a fost încasat de la CIA „Asito” SA în beneficiul lui Gheorghe Prepeșița

diferența de salariu neachitată pentru perioada 01 februarie 2014 – 31 iulie 2014 în mărime de 47 445 de lei, a penalității pentru reținerea salariului în sumă de 46 108, 32 de lei, a prejudiciului moral în mărime de 3 000 de lei și a cheltuielilor pentru asistența juridică în sumă de 3 000 de lei; în rest pretențiile au fost respinse; a fost încasat de la CIA „Asito” SA în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 5 086, 54 de lei.

La 10 ianuarie 2018 CIA „Asito” SA a declarat recurs împotriva deciziei din 14 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Totodată a solicitat și recuperarea cheltuielilor de judecată suportate de CIA „Asito” SA în cadrul procesului în sumă de 5 500 de lei.

În motivarea recursului a indicat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o lipsită de suport legal.

Menționează că instanța de apel și-a depășit limitele deoarece s-a expus asupra unei pretenții care nu a fost indicată de Gheorghe Prepețița în cererea de chemare în judecată și anume s-a expus asupra anulării actului normativ de dreptul muncii, emis la nivel de unitate.

Astfel, consideră că angajatorul cu bună-credință, legal, onest și deschis prin hotărârea Consiliului de Administrație nr.29 din 17 iunie 2013 a stabilit modul de calcul a drepturilor salariale, iar prin semnătura aplicată pe lista salariaților, Gheorghe Prepețița, liber, conștient și explicit și-a manifestat consințământul (acordul) pentru stabilirea acelor condiții de retribuire a muncii.

Or, angajatorul a respectat aceste acte normative și a achitat pe deplin intimatului, precum și altor salariați, drepturile salariale corespunzătoare, respectiv, acesta nu este în drept să solicite aplicarea față de sine a unor condiții preferențiale de remunerare sau avantajarea sa în mod deosebit față de alți salariați.

Mai mult, salariații care au avut să-și manifeste dezacordul cu hotărârea Consiliului de Administrație nr.29 din 17 iunie 2013 au indicat aceasta în listă, pe când intimatul nu a manifestat nici o voință de opunere, deci a acceptat acel act normativ la nivel de unitate.

De asemenea recurenta afirmă că Gheorghe Prepețița a făcut cunoștință cu hotărârea Consiliului de Administrare nr. 29 la 17 iunie 2013, la momentul aplicării semnăturii în lista, iar termenul de prescripție este de 3 ani, astfel intimatul a omis termenul de adresare cu acțiune.

Mai consideră recurenta că la fel nici penalitatea nu poate fi încasată, or, conform art. 268 lit. a) din Codului civil, se prescriu în termen de 6 luni acțiunile privind încasarea penalităților.

În ceea ce ține de încasarea prejudiciului moral, recurenta menționează că, pentru a fi dispusă încasarea acestuia este necesar să fie demonstrat o lezare a demnității în muncă, sau o privare de posibilitatea de a munci sau alte temeieri speciale stabilite expres de lege.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 14 decembrie 2014, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă

la dosar lipsesc.

Astfel, recursul, declarat la data de 10 ianuarie 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 12 aprilie 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Gheroghe Prepeleța copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la 11 mai 2018 Gheorghe Prepeleța a solicitat considerarea cererii de recurs declarată de CIA „Asito” SA ca inadmisibilă.

Prin încheierea din 23 mai 2018 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul declarat de CIA „Asito” SA admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Materialele cauzei atestă că la 30 aprilie 2004 între CIA „Asito” SA și Gheorghe Prepeleța a fost încheiat contractul individual de muncă nr.1-I/75, conform căruia ultimul a fost angajat în funcția de manager adjunct al secției regularizare a daunelor în asigurări de sănătate, viață și accidente a Departamentului regularizare a daunelor, pe o durată nedeterminată.

Conform pct. 3.1 al Contractului individual de muncă nr.1-I/75 din 30 aprilie 2004 salariatului Gheorghe Prepeleța i s-a stabilit pentru îndeplinirea obligațiilor în conformitate cu anexa nr.1 a contractului, un comision (salariu) de bază în mărime de 0,00061 din prima brută de asigurare încasată în perioada gestionară până la 30 iunie 2004, de la 1 iulie 2004 - 0,00068.

La 28 noiembrie 2008 Consiliul de Administrație a emis hotărârea nr. 87 cu privire la remunerarea specialiștilor Aparatului executiv al Companiei, prin care a implementat, începând cu 1 ianuarie 2009 Regulamentul „Cu privire la remunerarea specialiștilor Aparatului executiv al Companiei”.

Tot materialele dosarului denotă că la 15 decembrie 2008 părțile au încheiat acordul suplimentar la contractul individual de muncă nr.1-I/75 din 30 aprilie 2004, prin care, în conformitate cu art.68 alin. (2) lit.d) al Codului muncii (în vigoare la acel moment) au convenit benevol asupra modificării modalității de salarizare a muncii, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr.87 din

28 noiembrie 2008, astfel că începând cu 01 ianuarie 2009 cuantumul salariului atribuit funcției salariatului constituia un comision în mărime de 0,064 % din volumul încasărilor efective pe luna gestionară și urma a fi calculat în conformitate cu Regulamentul cu privire la remunerarea specialiștilor Aparatului Executiv al Companiei.

Ulterior, Consiliului de Administrare a CIA „Asito” SA la 17 iunie 2013 a emis hotărârea nr.29 cu privire la remunerarea specialiștilor Aparatului executiv al Companiei, prin care s-a hotărât aprobarea și aplicarea începând cu 23 iulie 2013 a modificărilor la Regulamentul cu privire la remunerarea specialiștilor Aparatului executiv al Companiei (f.d.53).

Conform listei anexate la hotărârea Consiliului de Administrare a CIA „Asito” SA nr.29 din 17 iunie 2013, salariatul Gheorghe Prepelița a făcut cunoștință cu hotărârea menționată.

Înaintând acțiunea în judecată, Gheorghe Prepelița a solicitat încasarea diferenței de salariu pentru perioada 01 februarie 2014 – 31 iulie 2014 în mărime de 47 445, 52 de lei, a plății suplimentare pentru întârziere la achitarea salariului în sumă de 46 108, 32 de lei, a prejudiciului moral în mărime de 30 000 de lei și recuperarea cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 6 000 de lei.

Fiind investită cu judecarea prezentei cauze, prima instanță prin hotărârea din 26 aprilie 2017 a ajuns la concluzia respingerii cererii de chemare în judecată depuse de Gheorghe Prepelița ca neîntemeiată și a cererii înaintate de CIA „Asito” SA.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat de Gheorghe Prepelița, instanța de apel, a admis apelul depus de Gheorghe Prepelița, a casat hotărârea primei instanțe și a pronunțat o nouă hotărâre, prin care a admis parțial acțiunea și a încasat de la CIA „Asito” SA în beneficiul lui Gheorghe Prepelița diferența de salariu neachitată pentru perioada 01 februarie 2014 – 31 iulie 2014 în mărime de 47 445 de lei, a penalității pentru reținerea salariului în sumă de 46 108, 32 de lei, a prejudiciului moral în mărime de 3 000 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3 000 de lei, iar în rest a respins acțiunea; totodată a fost încasat de la CIA „Asito” SA în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 5 086,54 de lei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții de Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios a ajuns la concluzia că soluțiile date de instanțele judecătorești sunt pripite, rezultate din aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept material aplicabile la caz, precum și aprecierea greșită a probelor prezentate în acest sens.

Conform art. 267 alin.(1) Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Prin urmare, termenele de prescripție se referă la termenele de apărare a drepturilor civile și a intereselor protejate de lege. Aceasta este o perioadă de timp pentru adresare în instanța de judecată cu cereri de apărare sau exercitare silită a drepturilor sau a intereselor protejate de lege. Stabilirea termenelor de prescripție este îndreptată spre asigurarea funcționării normale a circuitului civil.

Conform art. 272 alin.(1) Cod civil, termenul de prescripție extinctivă începe

să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Iar, conform art.355 alin. (1) lit.b) Codul muncii, cererea privind soluționarea litigiului individual de muncă se depune în instanța de judecată în termen de 3 ani de la data apariției dreptului respectiv al salariatului, în situația în care obiectul litigiului constă în plata unor drepturi salariale sau de altă natură, ce i se cuvin salariatului.

Din conținutul normelor citate reiese cert că pentru soluționarea litigiului cu privire la încasarea diferenței de salariu, a penalității de întârziere și a prejudiciului moral, Gheorghe Prepeleța urma să se adreseze în instanța de judecată în termen de trei ani de la data apariției dreptului respectiv.

Astfel, după cum denotă actele cauzei, la 17 iunie 2013 Consiliul de Administrare a CIA „Asito” SA a emis hotărârea nr.29 prin care a hotărât aprobarea și aplicarea începând cu 01 iulie 2013 a modificărilor la Regulamentul cu privire la remunerarea specialiștilor Aparatului executiv al Companiei (f.d.53)

Conform listei salariaților Aparatului executiv care au făcut cunoștință cu hotărârea Consiliului de Administrare nr.29 din 17 iunie 2013 este și Gheorghe Prepeleța, aplicând în acest sens semnătura, fără a indica vreun dezacord sau nemulțumire (f.d.55-56).

Prin urmare, instanța de recurs reține că dreptul salariatului Gheorghe Prepeleța de adresare în instanța de judecată începe să curgă de la 01 iulie 2013, or acesta a fost înștiințat că modalitatea de salarizare va fi modificată în conformitate cu Regulamentul cu privire la remunerarea specialiștilor Aparatului executiv al Companiei, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrare nr.29 din 17 iunie 2013.

Mai mult, intimatul/reclamantul Gheorghe Prepeleța în cererea de chemare în judecată susține că începând cu luna iunie 2013 și până la 31 iulie 2014 mărimea salariului achitat dânsului este inferioară celor ce urmau a fi achitate în conformitate cu Contractul individual de muncă și acordul suplimentar, însă solicită încasarea diferenței salariului doar pentru perioada 01 februarie 2014 – 31 iulie 2014.

În aceste circumstanțe se atestă cert că însuși Gheorghe Prepeleța recunoaște că cunoștea de modificarea condițiilor de retribuire a muncii încă din iunie 2013, or, ultimului din iulie 2013 i-a fost calculat salariul conform Regulamentului aprobat, pe care l-a primit fără a invoca careva nemulțumiri referitor la calcularea și achitarea salariului.

Totodată, faptul că Gheorghe Prepeleța cunoștea despre modificarea salariului încă din luna iunie 2013 se confirmă și prin aceea că la 16 iulie 2013 a încheiat cu CIA „Asito” SA contractul de împrumut, pe care s-a obligat să îl achite din contul salariului (f.d.79-80).

La caz, este evident că termenul de prescripție extinctivă de 3 ani, în interiorul căruia urma a fi intentată acțiunea în judecată, pentru încasarea diferenței de salariu, a penalității de întârziere și a prejudiciului moral, a expirat la data de 01 iulie 2016, pe când acțiunea a fost înaintată în judecată la 03 februarie 2017, adică cu depășirea evidentă a termenului de prescripție.

În acest context, Colegiul menționează că legislatorul a stabilit prescripția

extinctivă în scopul păstrării unei stabilități în raporturile juridice dintre părți, contrar persistării unei incertitudini în raporturi pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, se derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept diferite, iar examinarea unei acțiuni depusă în afara termenului legal constituie o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în ordinea de drept.

Instanța de recurs conchide că instanța de judecată neîntemeiat și cu încălcarea prevederilor legale a admis acțiunea înaintată de către Gheorghe Prepelița, deoarece termenul de prescripție a fost omis fără careva temeii justificativ, fapt invocat de către recurent încă pe parcursul judecării cauzei în instanța de fond.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că recurenta CIA „Asito” SA a solicitat încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică acordată în prezentul litigiu.

Instanța de recurs menționează că pentru a determina cuantumul compensației acordate și pentru a face o apreciere corectă, va ține cont de complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocat, rezultatul obținut, natura și durata relației dintre avocat și client, experiența, reputația și abilitatea avocatului, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză, precum și alți factori, la discreția instanței.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Colegiul notează că prin mandatul Seria MA nr.1112071 din 10 martie 2017 (f.d.45), avocatul Vitalie Tihon a prestat servicii juridice CIA „Asito” SA în litigiul cu privire la încasarea diferenței de salariu, a penalității de întârziere și a prejudiciului moral, iar prin ordinul de plată nr.315 din 03 martie 2015 s-a încasat suma de 3 500 lei și ordinul de plată nr.1287 din 03 octombrie 2017, suma de 2 000 de lei, de la CIA „Asito” SA în beneficiul avocatului Vitalie Tihon.

Cu toate acestea, respectivele cheltuieli trebuie acordate numai în măsura în care sunt justificate în raport de soluția pronunțată, de obiectul și complexitatea cauzei, or, instanța de recurs constată că recurenta nu a prezentat lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora.

În acest context, cerința recurentei cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică urmează a fi respinsă din considerentele menționate supra.

Având în vedere cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa hotărârile judecătorești și de a emite o nouă hotărâre, prin care acțiunea înaintată va fi respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), art. 445 alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al

Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni.

Se casează decizia din 14 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 26 aprilie 2016 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Prepeșița împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea diferenței de salariu, a plății suplimentare pentru întârziere la achitarea salariului, a prejudiciului moral și recuperarea cheltuielilor pentru asistență juridică, și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Prepeșița împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea diferenței de salariu, a plății suplimentare pentru întârziere la achitarea salariului, a prejudiciului moral și recuperarea cheltuielilor pentru asistență juridică, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

judecători

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Galina Stratulat